

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ NINH

**XÂY DỰNG KẾ HOẠCH DẠY HỌC ĐỊA LÍ LỚP 11 THPT
THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ NINH

**XÂY DỰNG KẾ HOẠCH DẠY HỌC ĐỊA LÍ LỚP 11 THPT
THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC**

**Ngành: Lý luận và phương pháp dạy học Địa lí
Mã số: 8.14.01.11**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Cán bộ hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Phương Liên

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi, các số liệu trích dẫn có nguồn gốc rõ ràng. Kết quả trong luận văn chưa được công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2020

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Ninh

LỜI CẢM ƠN

Em xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành, sâu sắc nhất đến **PGS.TS. Nguyễn Phương Liên** - người đã tận tình hướng dẫn giúp đỡ em trong suốt quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn.

Em xin chân thành cảm ơn tập thể cán bộ, giảng viên trong tổ bộ môn Phương pháp giảng dạy Địa lí, Khoa Địa lí, trường ĐH Sư phạm Thái Nguyên, cùng tập thể cán bộ giảng viên khoa Sau đại học, Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho em trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu tại trường.

Xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, các thầy cô giáo trong tổ bộ môn của trường THPT Hàn Thuyên - TP.Bắc Ninh - Tỉnh Bắc Ninh, Trường THPT Thuận Thành 1 - H.Thuận Thành - Tỉnh Bắc Ninh & Trường THPT Hàm Long - H.Quế võ - Tỉnh Bắc Ninh đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Cảm ơn những người thân trong gia đình và bạn bè đã quan tâm giúp đỡ động viên tôi trong quá trình học tập, thực hiện và hoàn thành đề tài.

Chân thành cảm ơn những ý kiến đóng góp quý báu để luận văn hoàn thiện hơn!

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2020

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Ninh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
BẢNG TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu	3
3. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu	7
4. Quan điểm nghiên cứu.....	8
5. Phương pháp nghiên cứu	9
6. Giới hạn và phạm vi nghiên cứu.....	10
7. Đóng góp của đề tài	10
8. Cấu trúc đề tài	11
NỘI DUNG	12
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC XÂY DỰNG KẾ HOẠCH DẠY HỌC ĐỊA LÍ LỚP 11 THPT THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC	12
1.1. Dạy học và kế hoạch dạy học	12
1.1.1. Dạy học.....	12
1.1.2. Kế hoạch dạy học	13
1.1.3. Phương pháp dạy học	13
1.1.4. Phương pháp dạy học tích cực	15
1.2. Dạy học theo định hướng phát triển năng lực	16
1.2.1. Khái niệm về năng lực.....	16
1.2.2. Đặc điểm của năng lực	17
1.2.3. Các loại năng lực	17

1.3. Đặc điểm chương trình SGK địa lí lớp 11 THPT.....	18
1.4. Đặc điểm tâm sinh lí và trình độ nhận thức của học sinh lớp 11 THPT	21
1.4.1. Đặc điểm tâm sinh lí của học sinh 11 THPT.....	21
1.4.2. Đặc điểm nhận thức	22
1.5. Thực trạng dạy và học theo định hướng phát triển năng lực ở trường phổ thông hiện nay	23
1.5.1. Thực trạng dạy học theo định hướng phát triển năng lực	23
1.5.2. Thực trạng học tập của HS theo định hướng phát triển năng lực	25
Tiểu kết chương 1	28
Chương 2: QUY TRÌNH XÂY DỰNG KẾ HOẠCH DẠY HỌC ĐỊA LÍ LỚP 11 THPT THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC....	29
2.1. Nguyên tắc xây dựng kế hoạch dạy học	29
2.2. Quy trình xây dựng kế hoạch dạy học.....	31
2.2.1. Nghiên cứu chương trình sách giáo khoa.....	31
2.2.2. Nghiên cứu nội dung bài học.....	32
2.2.3. Xác định mục tiêu, yêu cầu cần đạt của bài học	32
2.2.4. Tìm hiểu đối tượng	33
2.2.5. Xây dựng kế hoạch/ thiết kế bài dạy	33
2.2.6. Thực hiện kế hoạch.....	34
2.2.7. Rút kinh nghiệm và điều chỉnh.....	36
2.3. Sử dụng các phương pháp dạy học địa lí lớp 11 THPT theo định hướng phát triển năng lực	36
2.3.1. Phương pháp thuyết trình theo hướng tích cực hóa hoạt động nhận thức của HS.....	36
2.3.2. Phương pháp đàm thoại.....	37
2.3.3. Phương pháp thảo luận nhóm.....	38
2.3.4. Phương pháp dạy học dự án	38
2.3.5. Phương pháp hướng dẫn HS khai thác tri thức từ bản đồ	39
2.3.6. Phương pháp dạy học giải quyết vấn đề.....	39
2.4. Kiểm tra đánh giá trong dạy học theo định hướng phát triển năng lực.....	40

2.5. Xây dựng một số kế hoạch dạy học địa lí lớp 11 THPT theo định hướng phát triển năng lực	41
2.5.1. Kế hoạch dạy học bài: BÀI 9: NHẬT BẢN	41
2.5.2. Kế hoạch dạy học bài: BÀI 10: CỘNG HÒA NHÂN DÂN TRUNG HOA (TRUNG QUỐC)	53
2.5.3. Kế hoạch dạy học bài: KHU VỰC ĐÔNG NAM Á	63
Tiểu kết chương 2	73
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	74
3.1. Mục đích và nhiệm vụ thực nghiệm	74
3.1.1. Mục đích thực nghiệm	74
3.1.2. Nhiệm vụ thực nghiệm	74
3.2. Nguyên tắc tiến hành thực nghiệm	74
3.3. Phương pháp tiến hành thực nghiệm	75
3.4. Tổ chức thực nghiệm	77
3.4.1. Trường thực nghiệm	77
3.4.2. Bài thực nghiệm	77
3.4.3. Các lớp tiến hành thực nghiệm	78
3.4.4. Giáo viên thực nghiệm	78
3.5. Nội dung thực nghiệm	79
3.6. Nhận xét, đánh giá kết quả thực nghiệm	82
3.6.1. Kết quả thực nghiệm:	82
3.6.2. Nhận xét, đánh giá kết quả thực nghiệm	85
Tiểu kết chương 3	88
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	89
1. Kết luận.....	89
2. Kiến nghị	90
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	92
PHẦN PHỤ LỤC	94

BẢNG TỪ VIẾT TẮT

Stt	Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
1	CNTT	Công nghệ thông tin
2	DHSP	Đại học sư phạm
3	ĐC	Đối chứng
4	GD & ĐT	Giáo dục và đào tạo
5	GDPT	Giáo dục phổ thông
6	GV	Giáo viên
7	HS	Học sinh
8	KT - XH	Kinh tế - xã hội
9	Nxb	Nhà xuất bản
10	PP, PPDH	Phương pháp, phương pháp dạy học
11	SGK	Sách giáo khoa
12	TB	Trung Bình
13	TN	Thực nghiệm
14	THPT	Trung học phổ thông
15	TW	Trung ương

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1. Nội dung chương trình sách giáo khoa Địa lí lớp 11 hiện hành	20
Bảng 1.2: Tổng hợp kết quả điều tra sử dụng những phương pháp dạy học trong giờ dạy môn Địa Lí	24
Bảng 1.3: Hứng thú của học sinh với môn học Địa lí	26
Bảng 1.4: Phương pháp nhớ bài của học sinh với môn học Địa lí	26
Bảng 1.5: Kết quả học tập môn Địa lí	27
Bảng 3.1. Danh sách lớp và số học sinh tham gia thực nghiệm	78
Bảng 3.2. Danh sách giáo viên địa lí tham gia giảng dạy thực nghiệm	79
Bảng 3.3. Bảng tổng hợp kết quả bài kiểm tra kiến thức của HS hai trường sau khi học xong bài thực nghiệm số 1 của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng	82
Bảng 3.4. Bảng tổng hợp kết quả bài kiểm tra kiến thức của HS hai trường sau khi học xong bài thực nghiệm số 2 của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng	82
Bảng 3.5. Bảng tổng hợp kết quả bài kiểm tra kiến thức của HS từng trường sau khi học xong 2 bài thực nghiệm của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng	83
Bảng 3.6. Bảng tổng hợp kết quả bài kiểm tra kiến thức HS hai lớp ĐC và TN của hai trường sau khi học xong 2 bài thực nghiệm của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng	83

DANH MỤC HÌNH

- Hình 1.1: Các năng lực cốt lõi trong chương trình giáo dục phổ thông 2018... 18
- Hình 3.1: Biểu đồ thể hiện lượng điểm của các lớp TN và đối chứng 84
- Hình 3.2: Biểu đồ thể hiện tỉ lệ xếp loại học lực ở lớp TN và đối chứng 84